

LÄNSRÄTTEN I
SÖDERMANLANDS LÄN

DOM
2008 -05- 2 0
Meddelad i
Nyköping

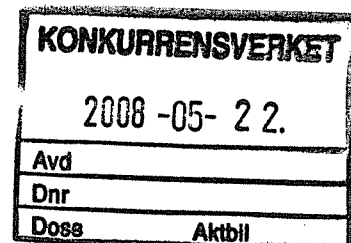
Mål nr
843-08
Enhet 5

SÖKANDE

Statisticon AB
Östra Ågatan 31
753 22 UPPSALA

MOTPART

Statens Energimyndighet
Box 310
631 04 ESKILSTUNA

Ombud:

Advokat Siv Ann Andermyr
Advokatfirman Andermyr Gustafsson Lindén HB
Box 3152
103 63 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU)

Statens Energimyndighet (Energimyndigheten) inbjöd genom förfrågningsunderlag leverantörer att lämna anbud avseende statistikproduktion, dnr 17-07-6948. Enligt förfrågningsunderlaget genomförs upphandlingen som en öppen upphandling och utvärderingen av anbud sker i tre steg. I det första steget, kvalifikationsfasen, bedöms anbudsgivarens seriositet, ekonomiska stabilitet och allmänna lämplighet för uppdraget. I andra steget kontrolleras att skall-kraven är uppfyllda i enlighet med förfrågningsunderlaget. Om något skall-krav inte är uppfyllt kommer anbudet att förkastas. I tredje steget kommer en anbudsbedömning göras utifrån de utvärderingskriterier som angivits. Prövning av anbudet kommer enligt förfrågningsunderlaget att ske enligt principen ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn tagen till pris och referenser. När det gäller total kostnad för uppdraget kommer utvärderingspriset baseras på det pris som anbudsgivaren lämnat i bilaga 5. Det anbud som lämnat lägst pris erhåller 5 poäng. De övriga anbuderna erhåller en lägre poäng relaterat till den procentuella differensen till lägsta totalpris. Viktning av pris: x poäng * 0,5. När det gäller referenser kommer des-

Dok.Id 52581

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 194	Folkungavägen 4	0155-20 04 50	0155-20 04 90	måndag – fredag
611 25 Nyköping		E-post: lansrattenisodermanland@dom.se		09:00 - 12:00 13:00 - 15:00

sa att betygsättas 1-5 enligt en angiven skala. Viktning av poäng: x poäng/3 x 0,5.

Av tilldelningsbeslut den 17 mars 2008 framgår bl.a. följande. Energimyndigheten har, sedan upphandlingen övergått till förhandlad upphandling, beslutat att tilldela upphandlingskontraktet till Statistiska centralbyrån (SCB). Två stycken anbud bedömdes uppfylla uppställda krav och deltog därmed i utvärderingen av anbuden. Anbuden har utvärderats gentemot följande kriterier: referenser 50 procent och pris 50 procent.

Statisticon AB (Statisticon) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att rättelse skall ske på så vis att Statisticon skall tilldelas upphandlingskontraktet och i andra hand att upphandlingen skall göras om. Till stöd för ansökan anför Statisticon bl.a. följande.

Statisticon skall tilldelas upphandlingskontraktet eftersom Statisticon var den enda anbudsgivaren som uppfyllde alla skall-kraven vid anbudstidens utgång. Energimyndigheten har som skäl för att byta upphandlingsform angett att de anbud som lämnats inte motsvarar de krav på föremålet som upphandlas. Vad Statisticon förstår har de uppfyllt alla krav som ställts i förfrågningsunderlaget. Eftersom Energimyndigheten bytt upphandlingsform måste man därför dra slutsatsen att SCB inte uppfyllt alla krav. Övergången till förhandlad upphandling har enbart medfört att SCB fått tillfälle att ändra i sitt anbud så att de uppfyller skall-kraven. I egentlig mening har dock ingen förhandling genomförts. Statisticon har inte fått förhandla med Energimyndigheten. I förfrågningsunderlaget anges att anbud som inte uppfyller skall-kraven skall förkastas. SCB:s anbud skulle således ha förkastats.

Den utvärderingsmodell som Energimyndigheten tillämpar för att finna det mest ekonomiskt fördelaktiga budet brister vidare i kravet på affärsmässighet samt strider mot de EG-rättsliga principerna om likabehandling, trans-

parens och proportionalitet. Utvärderingsmodellen har tre allvarliga brister. Modellen som används i utvärderingen är för det första inte densamma som anges i förfrågningsunderlaget. Dessutom ger den en oproportionellt hög vikt vid referenser. Det har förekommit tre olika modeller avseende hur poängen för pris och referenser skall kombineras till en totalpoäng: den modell som fanns angiven i förfrågningsunderlaget, den modell som preciserades efter en fråga från en av anbudsgivarna och den modell som slutligen användes i utvärderingen. I den slutliga utvärderingsmodellen valde Energimyndigheten att inte multiplicera prispoängen med någon koefficient utan endast multiplicera referenspoängen med 0,5. Energimyndighetens presentation och användning av olika utvärderingsmodeller kan knappast anses uppfylla kraven på transparens och förutsebarhet. Oavsett om rangordningen mellan de olika anbuden skulle ändras eller inte i det aktuella fallet så kan det inte anses att anbudsgivarna fått acceptabla förutsättningar att bedöma hur Energimyndigheten skall värdera olika faktorer. Värdet av referenserna kan i den modell som slutligen använts sägas vara två och en halv gånger så högt som priset. Referenserna har fått en allt för hög betydelse i utvärderingen och detta bryter dels mot det som ställts upp i förfrågningsunderlaget, dels mot den EG-rättsliga principen om proportionalitet. De parvisa rangordningsresultaten av utvärderingsmodellen är för det andra beroende av andra anbud. Om en utvärderingsmodell visar att anbud A är bättre än anbud B skall detta gälla oberoende av om andra anbud inkommit eller inte. Den parvisa rangordningen av anbud A och B skall inte påverkas att ett annat anbud C. Modellen skall vara oberoende av andra anbud. Alla de tre aktuella modellerna bryter mot detta villkor. Utvärderingsmodellen kan och får inte användas i upphandlingar. Vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga kan inte definieras och därmed kan man inte heller säkerställa att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas. Eftersom den upphandlande enheten inte ens i efterhand kan säkerställa vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga så blir det än svårare för en anbudsgivare att på förhand förstå hur anbudet kommer att utvärderas och hur

relationen mellan referenser och pris kommer att utvärderas. För det tredje skiljer sig svarsskalan för referensbedömningen mellan utvärderingsmodellen som angetts i bilaga 5 och de utvärderingsformulär som skickats till referenserna. Enligt ena skalan motsvaras skillnaden mellan 4 och 5 poäng av omdömena ”bra” och ”väl utfört”. Enligt den andra skalan motsvarar samma poängskillnad av omdömena ”mycket bra” och ”utmärkt”.

Förfrågningsunderlaget är också så oklart och otydligt formulerat att det är svårt att avgöra vad som egentligen upphandlas – om man inte tidigare varit leverantör – och även på denna punkt strider upphandlingen mot de EG-rättsliga principerna om likabehandling och transparens. Statisticon har ställt ett flertal frågor till Energimyndigheten och bett dem att förtydliga hur de vill att undersökningen skall genomföras. Energimyndigheten har svarat på flertalet av dessa frågor dock med undantag för momentet som gäller granskning. För Statisticons del har det därför ur både prissättningssynpunkt och kvalitetssynpunkt varit viktigt att få en så detaljerad bild som möjligt av hur granskningen tidigare utförts. Statisticon har vid inget tillfälle fått konkreta svar på hur momentet skall utföras och inte heller fått tillgång till dokument som beskriver hur granskningsmomentet utförts av tidigare leverantör, dvs. SCB. Dessutom hänvisar Energimyndigheten till att det finns dokumentation men att endast den leverantör man tecknar kontrakt med skall få tillgång till denna. Statisticon har i praktiken blivit tvungna att gissa hur granskningen tidigare gjorts och utifrån detta prissätta momentet.

Energimyndigheten bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande.

Vid anbudstidens utgång hade två anbud inkommit, dels från Statisticon, dels från SCB. Efter det att anbudena öppnats bedömde Energimyndigheten att det förelåg behov av att övergå till förhandlad upphandling jämlikt 5 kap. 19 § LOU. Med anledning därav hölls den 11 mars 2008 ett möte med SCB och det visade sig därvid att ett förtydligande av dessa anbud var

tillfyllest. Båda anbudsgivarna uppfyllde kraven i steg 1 och 2 (kvalifikationsfasen) och gick vidare till steg 3 (utvärderingsfasen). Båda anbudsgivarna fick full poäng avseende referenser och priset kom därvid att bli utslagsgivande. Eftersom SCB lämnat det lägsta priset blev det SCB som tilldelades kontraktet.

Energimyndigheten bestrider att endast Statisticon uppfyllt uppställda skallkrav vid anbudstidens utgång. Energimyndigheten tog ett formellt beslut om att övergå till förhandlad upphandling men bedömningen var emellertid inte riktig och Energimyndigheten har i praktiken inte fullföljt sitt beslut utan stannat vid att begära in förtydliganden och kompletteringar från SCB. Energimyndigheten bedömde att detta kunde ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning enligt 1 kap. 21 § LOU. Som framgår av protokollet från mötet den 11 mars 2008 gällde kompletteringen endast två frågor avseende småhusdelen. Frågorna gällde dels hur fortsatt hög kvalitet kunde säkerställas då telefonuppföljning inte ingick i anbudet, dels hur många möten som avsetts hållas med Energimyndigheten eftersom endast två av tre angivna specificerats. Vad gällde påminnelser uppställdes skallkrav på en skriftlig påminnelse i anbudsförfrågan bilaga 6 p 14, vilket SCB hade bekräftat med "Ja". I sin beskrivning av arbetsprocessen, bilaga 2:3 s. 3, hade SCB under rubriken "Påminnelsearbete" angett att två påminnelser skulle skickas ut och dessutom rekommenderat en telefonuppföljning, vilken emellertid inte ingick i anbudet eftersom den inte efterfrågats. Den fråga som återstod var då hur SCB avsåg att upprätthålla hög kvalitet utan telefonuppföljning. Detta hade SCB emellertid beskrivit i sitt anbud i bilaga 2:3 s. 5 vilket Energimyndigheten emellertid inte hade uppfattat. Vad gällde antal möten med Energimyndigheten uppställdes skallkrav på tre möten i anbudsförfrågan bilaga 2 p 7 vilket SCB hade bekräftat med "Ja". I sin beskrivning av arbetsprocessen hade SCB i bilaga 2:3 s. 5 under rubriken "Redovisning och kommunikation" i två olika stycken beskrivit tre möten med Energimyndigheten vilka emellertid kunde tolkas som två möten. Vid

sammanträffandet den 11 mars 2008 fick Energimyndigheten förtydligat att SCB avsåg att hålla minst tre möten med Energimyndigheten. Sammantaget har således inte något av de svar SCB lämnade vid aktuellt möte inneburit att nya uppgifter tillförts SCB:s anbud eller att brister avseende skall-krav rättats till.

Energimyndigheten medger att den utvärderingsmodell som tillämpats har haft vissa brister men bestrider att detta haft någon betydelse i förevarande fall. För att en brist skall vara relevant krävs att den har orsakat Statisticon skada, dvs. att det är troligt att Statisticon hade tilldelats kontraktet om utvärderingsmodellen tillämpats korrekt. I anbudsförfrågan anges att pris och referenser skall värderas lika, dvs. med 50 procent vardera. Så har emellertid inte skett utan kriteriet referenser har getts en högre vikt och även vissa andra brister har förekommit. Då Statisticon emellertid hade full poäng vad avser referenser kan inte förhållandet att detta kriterium övervärderats ha inneburit någon nackdel för Statisticon. I aktuellt fall hade dessutom både Statisticon och SCB full poäng avseende referenser varför detta kriterium helt kom att sakna betydelse för frågan om vem av anbudsgivarna som skulle tilldelas kontraktet. En utvärderingsmodell med kriterierna pris och referenser som skall åsättas samma värde är i sig inte en felaktig modell och hur än en sådan modell tillämpas så blir det priset som ensamt blir utslagsgivande om samtliga anbudsgivare har full poäng avseende referenser och då saknar vald poängsättningsmetodik betydelse i sammanhanget.

Energimyndigheten bestrider att anbudsförfrågan varit oklar och otydligt formulerad samt är av uppfattningen att detta, om så skulle vara fallet, under alla förhållanden inte haft någon betydelse för Statisticons möjlighet att upprätta ett godtagbart anbud eller för dess möjlighet att prissätta uppdraget i sin helhet eller avseende momentet bearbetning och granskning specifikt. Av anbudsförfrågan, tillsammans med de svar som lämnats på uppställda frågor under anbudstiden, så framkommer mycket tydligt att Energimyn-

digheten efterfrågar en statistikprodukt som skall framställas efter insamling, databearbetning, redovisning av uppgifter och rapportskrivning samt att arbetets genomförande och den slutliga produkten skall uppfylla vissa krav på säkerhet och kvalitet och kravet på detta uppfylls huvudsakligen genom bekräftelse av uppställda skall-krav. Däremot anger Energimyndigheten inte i detalj hur arbetet skall genomföras utan överlåter till anbudsgivarna att beskriva hur de för sin del avser att utföra arbetet inom ramen för uppställda skall-krav. Det har inte ställts något krav från Energimyndighetens sida vad avser val av arbetsmetod eller att arbetsmetoden måste anpassas till hur statistiken granskats och bearbetats tidigare. Av Statisticons anbud framgår att de helt och fullt har förstått vad uppdraget handlar om och Statisticon har lämnat en mycket bra beskrivning över hur bolaget avser att utföra uppdraget om de erhåller kontraktet. Det är Statisticon som för sin del förespråkar och väljer en metod som innebär att undersökningarna, under första året, i så stor utsträckning som möjligt bör genomföras på liknande sätt som tidigare år samt att även granskning och rättning bör ske efter jämförelse med tidigare använda metoder. Statisticon kan därvid inte lasta Energimyndigheten för att den i sin anbudsfrågan inte lämnar de detaljerade uppgifter som Statisticon finner lämpliga för dess valda metod. Det är vidare ofrånkomligt att en äldre leverantör i vissa fall kan ha lättare att sätta ”rätt pris” på ett uppdrag, jämfört med en ny leverantör som skall prissätta uppdraget för första gången. Detta betyder emellertid inte med automatik att den nya leverantören diskrimineras.

Statisticon anför vidare bl.a. följande.

Energimyndighetens uttalande om att de i praktiken inte fullföljt sitt beslut att byta upphandlingsform är anmärkningsvärt och visar att Energimyndigheten har åsidosatt de processuella regler som gäller vid upphandlingsförfaranden. Det skall särskilt framhållas att Statisticon inte tidigare meddelats att den förhandlade upphandlingsformen inte skulle tillämpas vid upphand-

lingen. Statisticon har därför uppfattningen att upphandlingsformen förändrats till att vara förhandlad upphandling. Under alla förhållanden har principen om förutsebarhet inte iakttagits.

Ett av problemen med Energimyndighetens valda utvärderingsmodell är att modellen inte ger någon möjlighet, i prissättningsögonblicket, till att förstå hur referenser och pris är relaterade till varandra. Statisticon har lidit skada av detta eftersom de inte kunnat lämna en offert som tillfredsställande tar till vara deras erbjudande vad gäller pris. Skadan skall utvärderas utifrån perspektivet att anbudsgivarna i prissättningsögonblicket lider skada då modellen inte medger transparens om vad som är av vikt. Resultatet av upphandlingen kan mycket väl ha blivit annorlunda om en genomtänkt och sund modell använts från början och därför har Statisticon lidit skada.

Förfrågningsunderlaget är svepande och öppnar för tolkningar och bedömningar. Statisticon har varit tvingade att beskriva uppdraget såsom de tror att Energimyndigheten skulle vilja ha det utfört och enligt vad Statisticon tror är deras lägsta kvalitetskrav. Att de gjort detta bra är varken ett hållbart eller relevant argument för att Energimyndighetens förfrågningsunderlag skulle vara tydligt och klart. För att inte riskera att hamna under Energimyndighetens ospecificerade kvalitetsnivå och därmed inte uppfylla deras krav måste de anbudsgivare som inte innehaft kontraktet tidigare försöka uppskatta vilken kvalitet som Energimyndigheten önskar. Till detta måste de lägga på en kvalitativ "riskpremie" för att säkerställa att kvaliteten inte hamnar under den kvalitetsnivå som Energimyndigheten efterfrågar. Detta pålägg gör att priset med nödvändighet blir högre än vad det behöver vara. SCB har, i sin egenskap av tidigare leverantör, haft ett informationsövertag i sin prissättning. De har haft kunskap om hur granskningen har genomförts tidigare och har både kunnat uppskatta priset på varje undersökning separat men även kunnat uppskatta priset med en förvånansvärd noggrannhet.

Länsrätten beslutade den 26 mars 2008 på yrkande av Statisticon att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 4 § LOU skall upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall enligt denna paragraf behandlas utan ovidkommande hänsyn.

En upphandlande enhet får enligt 1 kap. 21 § LOU begära att ett anbud eller en ansökan förtydligas om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Av 1 kap. 22 § LOU framgår följande.

En upphandlande enhet skall anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller
2. det anbud som har lägst anbudspris.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, skall enheten ta hänsyn till samtliga omständigheter såsom pris, leveranstid, driftkostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan m.m. Enheten skall i förfrågningsunderlaget eller i annonsen om upphandling ange vilka omständigheter den tillmäter betydelse. Omständigheterna skall om möjligt anges i angelägenhetsgrad, med den viktigaste först.

Av 5 kap. 14 § LOU framgår att öppen eller selektiv upphandling som huvudregel skall användas vid upphandling av tjänster enligt 5 kap. LOU.

En förhandlad upphandling får enligt 5 kap. 19 § LOU, under förutsättning att de i förfrågningsunderlaget ursprungligen angivna kontraktsvillkoren

inte väsentligt ändrats, användas om anbud som lämnats vid öppen eller selektiv upphandling inte motsvarar de krav på föremålet för upphandlingen som ställts upp i underlaget, eller det vid öppen eller selektiv upphandling inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och en rapport lämnas till Europeiska gemenskapernas kommission på dess begäran.

Enligt 7 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf. Rätten skall enligt 7 kap. 2 § första stycket LOU besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Vill den upphandlande enheten tillämpa regeln om det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet skall enheten enligt förarbetena ange detta i förfrågningsunderlaget eller i annonsen om upphandling och samtidigt ange vilka omständigheter som den tillmäter betydelse. Omständigheterna skall om möjligt anges efter angelägenhetsgrad, med den viktigaste först. Den upphandlande enheten skall inte bara noga ange dessa s.k. kringomständigheter utan också redan från början göra klart för sig hur olika omständigheter som servicegrad etc. kan värderas i ekonomiska termer (prop. 1992/93:88 s. 52).

Av förfrågningsunderlaget framgår följande under rubriken Omfattning. Uppdraget omfattar uppgiftsinsamling, databearbetning, redovisning av uppgifter och rapportskrivning rörande nedanstående statistikprodukter:

- A Energistatistik för småhus
- B Energistatistik för lokaler
- C Energistatistik för flerbostadshus
- D Energistatistik för småhus, flerbostadshus och lokaler

Statistikprodukterna A, B och C omfattar i huvudsak samma uppgifter som återfinns i bilaga 1, 2 och 3. Statistikprodukten D utgör en sammanställning av resultaten från statistikprodukterna A, B och C.

I bilaga 2 p 3 till förfrågningsunderlaget anges följande. Anbudsgivaren skall i anbudet ange en beskrivning av föreslagen arbetsprocess från datainsamling till avrapportering, inklusive kvalitetssäkring och dokumentation.

Av bilagorna 6-8 till förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande. Energimyndighetens energistatistik för bostadssektorn omfattar tre delundersökningar avseende småhus, flerbostadshus och lokaler. Energistatistiken har tillkommit för att ge information om bl.a. uppvärmningssätt och energianvändning i det befintliga beståndet av småhus och flerbostadshus, om ytor och areal i det befintliga beståndet av småhus och flerbostadshus samt om hur lokalareor används i det befintliga beståndet av servicelokaler.

I protokollet från Energimyndighetens möte med SCB den 11 mars 2008, rubricerad "Förhandlad upphandling av statistikproduktion", anges såvitt avser mötets sakliga innehåll följande.

"Energimyndigheten:

Hur kan ni säkerställa en fortsatt hög kvalitet med det angivna totalpriset, då telefonuppföljning inte ingår?

SCB:

Vi avser att använda ett nytt sätt att skatta genom att använda hjälpinformation genom kalibrering vid uppräknings bortfall. Det ingår i den föreslagna arbetsbeskrivningen (bil. 2:3, sid. 5). Kvaliteten säkerställs även genom att SCB:s specialistavdelning för datainsamling kommer att ansvara för denna.

Energimyndigheten:

Hur blir det med antalet möten?

SCB:

Vi har svarat ja på skall-kravet om antalet möten, men endast specificerat två av dem. Minst tre möten kommer att hållas."

Länsrätten gör följande bedömning.

Länsrätten konstaterar inledningsvis att Energimyndigheten i praktiken har genomfört en öppen upphandling i enlighet med förfrågningsunderlaget. Att Energimyndigheten i tilldelningsbeslutet har angett att upphandlingen övergått till förhandlad upphandling och vad som i övrigt framkommit om upphandlingsformen ändrar inte denna bedömning. Av protokollet från Energimyndighetens möte med SCB den 11 mars 2008 framgår att några ändringar i SCB:s anbud inte har gjorts och att det endast varit fråga om förtydliganden i två avseenden. Dessa förtydliganden kan inte anses utgöra särbehandling eller konkurrensbegränsning i den mening som avses 1 kap. 22 § LOU och måste således anses tillåtna enligt samma bestämmelse. Energimyndighetens förfarande kan därför inte anses strida mot kraven på affärsmässighet i den mening som avses i 1 kap. 4 § LOU.

Skall-kraven

Det är i målet stridigt huruvida SCB uppfyllde skall-kraven vid anbudstidens utgång. Statisticon har till stöd för sitt påstående att SCB inte gjorde det anfört att Energimyndigheten som skäl för att byta upphandlingsform angett att anbud som lämnats inte motsvarar de krav på föremålet som upphandlas. Energimyndigheten har medgett att den gjort en felaktig bedömning vad gäller behovet att övergå till förhandlad upphandling och förklarat att den i praktiken inte fullföljt sitt beslut. Av tilldelningsbeslutet framgår vidare att bägge anbuden bedömdes uppfylla uppställda krav och deltog i utvärderingen av anbuden. Statisticon kan med hänsyn till det ovan anförda inte anses ha visat att SCB inte uppfyllde skall-kraven och rättelse skall inte ske på den grunden att Statisticon var den enda anbudsgivaren som uppfyllde skall-kraven.

Utvärderingsmodellen

En upphandlande enhet har stor frihet att välja vilka kriterier den skall använda samt vilken betydelse dessa skall tillskrivas. Likaså finns stort utrymme för varierande lösningar vid utformningen av utvärderingsmodell, under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte överträds (jfr. RÅ 2002 ref. 50). Energimyndigheten har i förfrågningsunderlaget angett de kriterier som skall avgöra valet av anbud, nämligen pris och referenser. Den viktningen som angetts i underlaget har dock frångåtts vid utvärderingen och kriteriet referenser har getts en högre vikt. Det har emellertid inte framkommit att detta har haft någon avgörande betydelse för vilken anbudsgivare som sedermera tilldelats kontraktet. Statisticon kan inte anses ha lidit någon skada vare sig i prissättningsögonblicket eller vid utvärderingen. Detta förhållande föranleder således inte att upphandlingen skall göras om. Vad gäller Statisticons invändning om att utvärderingsmodellen är beroende av andra anbud kan länsrätten inte finna att detta skulle strida mot kravet på affärsmässighet. Det får anses ligga i upphandlingens natur att utgången är beroende av vilka andra anbud som inkommit. Inte heller det faktum att olika svarsskalor har använts vid referensbedömningen föranleder att upphandlingen skall göras om eftersom Statisticon inte visat att de lidit skada på grund av detta.

Förfrågningsunderlaget

En av de grundläggande principerna för upphandling är transparens. Principen innebär bl.a. att förfrågningsunderlag skall utformas så tydligt att leverantörerna vet vad den upphandlande enheten efterfrågar. Regeringsrätten har i RÅ 2002 ref. 50 uttalat att även förfrågningsunderlag som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när. En

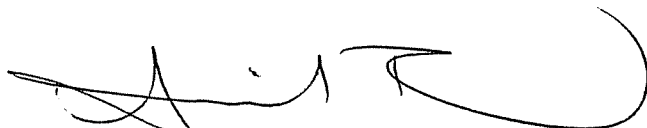
annan grundläggande princip är likabehandlingsprincipen som innebär att alla leverantörer skall ges så lika förutsättningar att delta som möjligt.

Statisticon gör gällande att Energimyndighetens förfrågningsunderlag är så oklart och otydligt formulerat att det är svårt att avgöra vad som egentligen upphandlas om man inte tidigare varit leverantör. Länsrätten anser att det framgår av förfrågningsunderlaget vad myndigheten efterfrågar. Att Energimyndigheten inte i detalj angett hur arbetet skall genomföras utan överlåtit till anbudsgivarna att beskriva hur de för sin del avser att utföra arbetet inom ramen för uppställda skall-krav ändrar inte detta ställningstagande. Med hänsyn till det ovan anförda samt Statisticons fullgoda anbud finner länsrätten att förfrågningsunderlaget varit tillräckligt klart och tydligt formulerat. Upphandlingen kan därmed inte anses strida mot principen om transparens. Inte heller kan den naturliga konkurrensfördel som SCB har genom att tidigare ha varit leverantör anses innebära att principen om likabehandling har åsidosatts. Det har inte heller i övrigt framkommit att SCB har särbehandlats. Förfrågningsunderlagets utformning kan således inte anses så bristfälligt att upphandlingen skall göras om.

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan om åtgärder enligt lagen om offentlig upphandling och förordnar att länsrättens interimistiska beslut den 26 mars 2008 inte längre skall bestå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Annika Rudestad

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.